

Eindhoven 1 augustus, 2022

ZIENSWIJZE HENRI VAN ABBESTICHTING ONTWERP-BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED (MUSEUMPARK VONK) -voortaan Bestemmingsplan VONK

1. **Inleiding.**

‘Het gaat ons niet om VONK, het gaat ons om de Genneper Parken’

De Genneper Parken zijn om verschillende redenen cruciaal voor leven en welzijn van de Eindhovenaren. Ze vormen de groene longen van de stad, ze zijn een publiek toegankelijke plek van groen en rust in een groeiende, verstedelijkende stad, en ze zijn door hun aard en historie binnen de Brabants landschapsontwikkeling van cruciaal belang voor de natuur-ecologische ontwikkeling van de stad en de regio. Ze behoren tot het natuurlijk erfgoed van Eindhoven dat maximale bescherming verdient!

Ondanks dat deze waarden zijn vastgelegd in kerndocumenten van gemeente en provincie, maakt de gemeente ontwikkelingen mogelijk, bevordert ze zelfs, die juist een beschadiging en bedreiging van deze waarden betekenen. Via goedkeuring van ontwikkelingen binnen de Genneper Parken (hierna ook ‘GP’) zonder te letten op de cumulatieve effecten, worden de Genneper Parken gedegradeerd tot het verdienmodel van initiatieven, die in belangrijke mate afhankelijk zijn van grote aantallen bezoekers en de bijbehorende horeca- en recreatieve voorzieningen. De Henri van Abbestichting maakt daar ernstig bezwaar tegen wijzen het voorgestelde Bestemmingsplan VONK af. Daarbij gaat het om – samengevat- de volgende redenen.

1. Het Bestemmingsplan VONK is strijdig met eerdere uitspraken over de status van de Genneper Parken, in het bijzonder de Structuurvisie Genneper Parken 2004 en Groenbeleidsplan 2017, waarin de kernwaarden van GP bij besluit van de gemeenteraad zijn vastgelegd en hanteert ten onrechte niet de Ladder voor duurzame verstedelijking.
2. Er is voor besluitvorming onvoldoende bekend over de impact van alle ontwikkelingen in Genneper Parken op de natuur als geheel; bovendien weigert de gemeente Eindhoven om die zichtbaar en meetbaar te maken, via MER-onderzoek en 0-meting.
3. In het ontwerp zitten veel onduidelijkheden, die de deur openzetten naar verdere commercialisering van Genneper Parken, zonder dat ingrijpen daarop mogelijk is.

4. De kwaliteit van het samenspraakproces was zeer discutabel en heeft er alle schijn van gevoerd te zijn met slechts één doel, de realisering van Museumpark VONK* in de Genneper Parken.

Vooraf willen we een opmerking plaatsen bij het feit dat de termijn van inzage en het indienen van een zienswijze grotendeels samenviel met de vakantieperiode. In verband daarmee houdt de Henri van Abbe Stichting zich het recht voor na de wettelijke indientermijn van zes weken mogelijk nadere aanvullingen in te sturen.

2. Aanleiding

Het ontwerpbestemmingsplan komt voort uit de wens van Museum Eindhoven om het preHistorisch Dorp uit te breiden tot Museumpark VONK*. Het doel is de geschiedenis van stad en regio toegankelijk te maken en tevens om een substantieel hogere bezoekersstroom te genereren van ca. 73.000 (2019) naar 150.000.

De Henri van Abbe Stichting (HvAS) is niet tegen het initiatief, maar keert zich tegen de keuze van de locatie in de Genneper Parken. Veelvuldig en op diverse plaatsen hebben we de vraag gesteld of het historisch landschap van Gennep een dergelijke functie verdraagt. In deze zienswijze beargumenteren we onze redenen om het voorgestelde Bestemmingsplan VONK af te wijzen.

3. Achtergrond

Reeds enkele decennia is Genneper Parken vanwege haar kwetsbaarheid onderwerp van onderzoek en beleid. Door de veelheid van ambities van commerciële en niet-commerciële partijen staat het gebied al lange tijd onder druk. Om hieraan sturing te geven is in 2004 de *Structuurvisie Genneper Parken* vastgesteld. Hierin werd Genneper Parken bestempeld als een landschappelijk stadspark met natuur en landschap als de bepalende beeld- en kwaliteitsdragers. Behoud en versterking ervan diende bij alle mogelijke plannen en initiatieven voorop te staan met als primair doel de Eindhovense bevolking een rustgebied te bieden (p.41). De locatie van Museumpark VONK ligt in een zone die in de *Structuurvisie* is omschreven als "Agrarisch gebied met landschappelijke- en natuurwaarden, cultuur- en cultuurhistorische waarden, natuur-, milieu- en cultuureducatie en extensieve recreatie". Deze waarden zijn in het meer recente Groenbeleidsplan 2017 herbevestigd en aangescherpt. Genneper Parken krijgt hierin de karakteristieken *Multifunctioneel Groen en Natuur en Landschap* toegekend (p. 92). Uitgangspunt voor karakteristiek *Multifunctioneel Groen* is dat:

'de aanwezige natuur- en landschapskwaliteiten tenminste behouden dienen te blijven en waar mogelijk verder ontwikkeld. Voor de landschappelijke en ecologische waarden zijn twee aspecten van groot belang: rust en duisternis. In vergelijking met het groen in de stad kan in deze gebieden meer rust worden geboden als tegenwicht voor de steeds drukker wordende stedelijke omgeving. Daarom passen functies die de rust verstoren niet in deze gebieden. (...). Gebouwen die hun functie verliezen in het gebied worden verwijderd met uitzondering van monumentale en beeldbepalende panden'.

Voor de karakteristiek *Natuur en Landschap* geldt dat:

'behoud en ontwikkeling van natuur en landschap in deze gebieden de primaire functies [zijn], gecombineerd met extensief recreatief medegebruik. Er is ruimte om te recreëren en natuur en landschap te

beleven, voor zover daar geen verstorende inrichtingsmaatregelen voor nodig zijn. Eventueel aanwezige voorzieningen of gebouwen worden gedoogd. Gebouwen zonder functie voor het behoud of de ontwikkeling van natuur en landschap worden verwijderd na functiebeëindiging’.

De natuurwaarden in het plangebied VONK zijn daarnaast ook planologisch beschermd door beleid van de provincie en gemeentelijke bestemmingsplannen. Behalve dat de stroomgebieden van de Dommel en de Tongelreep gedeeltelijk onder de bescherming van Natuurnetwerk Brabant vallen, valt vrijwel de gehele Genneper Parken onder de zogenoemde Groenblauwe mantel wat beperkingen oplegt aan de gebruiksfuncties van het gebied. Intensieve vormen van landbouw en recreatie zijn in principe niet toegestaan.

Ook de gemeentelijke bestemmingsplannen voor het buitengebied 2008 (vigerend) en 2019 (voorontwerp) werpen beschermende drempels op voor ontwikkelingen in het plangebied VONK*. Hierin wordt aan het gebied de dubbelbestemming *Natuur* en *Cultuurhistorie*, toegekend, gericht op bescherming, versterking en zo mogelijk herstel van natuur en landschap.

Duidelijk is dat het beleid met betrekking tot Genneper Parken de afgelopen decennia steeds gericht is op waarborgen en versterken van de kwaliteiten van het gebied. De aanname was dat behoud en versterking van de aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden - wat geen sinecure is in een door stikstof, verdroging en groeiende aantallen bezoekers bedreigd landschap - automatisch ook in het belang is van de mensen, dieren en planten die van het gebied gebruik maken. Onderliggend in al het beleid tot dusverre is de erkende kwetsbaarheid van Genneper Parken, wat door de gemeente Eindhoven ook nog eens herhaald is in het voorwoord bij het zogenoemde *Position Paper Genneper Parken, bron van vitaliteit (2019)*. Tegenstrijdige belangen en het ontbreken van een samenhangend beeld en identiteit worden ook hierin aangemerkt als de belangrijkste factoren die de toekomst van GP onzeker maken. Dit paper was de opmaat voor de opdracht aan Ingenieursbureau Royal HasKoningDHV een integraal inrichtingsplan voor een toekomstbestendig Genneper Parken te ontwikkelen¹. Het plan, dat in co-productie met omwonenden en belanghebbenden tot stand is gebracht levert veel waardevolle kennis en inzichten, maar bleef op het meest wezenlijke deel van haar opdracht in gebreke (Inrichtingsplan Genneperparken, samen naar een vitale toekomst, 2021). Door het buiten beschouwing laten van alle grote nieuwe en wel gekende plannen, zoals Museumpark VONK*, ontwikkeling Claraklooster, doorontwikkeling Tongelreep en plannen omtrent het Elysion, is de beoogde integraliteit en samenhang niet uit de verf gekomen. De betekenis en belasting van Museumpark VONK* is niet in het integrale kader meegenomen en ook toetsingscriteria ontbreken. Gevolg is nu dat een bestemmingsplan wordt voorgelegd dat in een deelgebied van Genneper Parken een groot en gebiedsvreemd initiatief mogelijk maakt zonder toetsing aan het integrale kader dat zeer recent nog op initiatief van de Gemeente Eindhoven voor Genneper Parken is opgesteld.

We waarderen de plannen van Museumpark VONK* voor wat betreft de aansluiting bij de historische en cultuurlandschappelijke karakteristieken van het landschap de Genneper Parken. Ook zien wij de groen-winst van het verdwijnen van het verkeersopleidingscentrum en de herinrichtingsplannen voor het gemeentelijk deel van verkeersschool Leeuw. Daar staat tegenover

¹ Deze opdracht is mede verstrekt door de provincie Noord Brabant en Waterschap de Dommel in het kader van het realiseren van klimaatrobuuste beeklandschappen.

dat de komst van VONK* gepaard gaat met grootschalige bebouwing en een met de exploitatie samenhangende horeca- en parkeerbehoefte. De beoogde toename van bezoekersaantallen staat haaks op het karakter van extensieve recreatie die voor het gebied wordt beoogd. Van een evenwicht in conserveren en beheerst ontwikkelen is derhalve geen sprake.

Zo bezien levert Museumpark VONK* geen bijdrage aan herstel en instandhouding, maar is het eerder een trendbreuk met al het beleid tot nu toe. Mogelijk is het als attractiepark een goed idee, maar niet in een qua natuur en cultuurhistorie waardevol landschap als Genneper Parken. Het draagt niet bij aan het behoud, herstel en versterking van aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden conform de Structuurvisie en het Groenbeleidsplan. Het plan wringt ook met de planologische intenties van NatuurNetwerkBrabant en de Blauwgroene mantel en is tot slot niet getoetst en toetsbaar aan de kaders van het Inrichtingsplan Genneper Parken 2021.

2. Specificatie zienswijze

Tegen deze achtergrond willen we onze zienswijze nader specificeren op de volgende punten:

- a - locatiekeuze en bereikbaarheid Museumpark VONK*;
- b - veranderde bestemmingen in Verbeelding;
- c - integrale analyse van belasting en belastbaarheid van GP;
- d- kwaliteit samenspraak tijdens ontwikkelproces.
- e- onzorgvuldige definiëring van begrippen;

A. Ladder van duurzame verstedelijking: locatiekeuze en bereikbaarheid.

Sinds 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht voor het bevorderen van duurzame stedelijke en ruimtelijke ontwikkeling. Hierin stelt de landelijke overheid beleidsdoelen op het gebied van ruimtelijke ordeningsvraagstukken, die provincies en gemeenten dienen na te leven. In het bijzonder is dat van toepassing op de ontwikkeling van bestemmingsplannen.

Eén van de procesvereisten in dit verband is de toepassing van de 'Ladder voor duurzame verstedelijking', die in oktober 2012 is opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en in 2017 is herzien. Doel hiervan is bevordering van zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik.

In het ontwerpbestemmingsplan Museumpark VONK* wordt hierop gereflecteerd in par. 3.2.

Hierin beargumenteren de planontwikkelaars dat de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' niet hoeft worden doorlopen, omdat er gelet op de omvang van de beoogde bebouwing geen sprake is van een (nieuwe) stedelijke ontwikkeling.

De gemeente zegt in de Nota (bestuurlijk) vooroverleg, Bijlage 14 bij ontwerpbestemmingsplan hierover het volgende:

'Het bestemmingsplan voorziet in de toevoeging van 2 nieuwe bouwvlakken voor gebouwen, ter grootte van totaal aan gebouwen circa 3.100 m². Daar tegenover staat dat de bouwmogelijkheden ter plaatse van de huidige verkeersschool verdwijnen. Dit ter grootte van maximaal 670 m². Ook wordt voor het PreHistorisch Dorp het huidige toegestane bebouwingspercentage teruggebracht van 70% naar 50%, waardoor circa 2.256,8 m² aan bouwmogelijkheden verdwijnen. Per saldo is dus sprake van een zeer beperkte toevoeging van circa 173 m².

De HvAS is het hier niet mee eens en meent dat toepassing van de Ladder voor duurzame verstedelijking, zoals vastgelegd in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro, wel degelijk is vereist. We wijzen daarbij op het volgende:

A1. Als een planologische functiewijziging van zodanige aard en omvang is, kan ook als geen uitbreiding van de maximaal toegelaten oppervlakte aan bedrijfsbebouwing beoogd wordt, sprake zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling.

Het voorgelegde plan voorziet ter plaatse van de huidige verkeersschool in een functiewijziging ten opzichte van het voorheen geldende plan. Het perceel wordt immers niet langer bestemd als Maatschappelijk- 6, (waar uitsluitend een functie is toegestaan gericht op het geven van instructies aan personen voor deelname aan het wegverkeer), maar als een 'Specifieke vorm van Maatschappelijk – 1', waar uitsluitend een museale educatieve recreatieve functie is toegestaan, gecombineerd met een openbare horecagelegenheid in de vorm van een café en restaurant. Om dat mogelijk te maken wordt ter plaatse van de verkeersschool en in groot contrast met het voorheen geldende plan, nieuwbouw voorgesteld met een vloeroppervlak van ca 3100 m² en een bouwhoogte van 13 m.

Gelet op de *aard van de functieverandering* van Maatschappelijk-6 naar Maatschappelijk-1, inclusief de nieuw in het plan opgenomen mogelijkheid van grootschalige autonome horeca (opp. 300m² en 300 m² terras), en het *qua omvang zeer omvangrijke* nieuw te ontwikkelen bouwvolume, meent de HvAS dat sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zoals vermeld in het Bro.

Terzijde zij opgemerkt dat het misleidend is om over een 'beperkte toevoeging' te spreken, zoals de gemeente doet, als in werkelijkheid in een nieuw volumineus gebouw wordt voorzien dat ver uittorent boven het groen in de omgeving. Bovendien gaat de argumentatie in het voorgelegde plan voorbij aan het Groenbeleidsplan 2017, dat bepaalt dat gebouwen zonder functie voor het behoud of de ontwikkeling van natuur en landschap na functiebeëindiging dienen te worden verwijderd. Dit is van toepassing op de huidige bebouwing op het terrein van verkeersschool Leeuw die op het punt staat te vertrekken. Voorts doet het Groenbeleidsplan 2017 ook duidelijke uitspraken over nieuwbouw, p. 85. Als toelichting bij ruimtelijke strategieën bij *Multifunctioneel Groen* is de vaststelling:

- niet bouwen, tenzij afbouwen bestaande bebouwing;
- gebouwen alleen ten dienste van groen, natuur en recreatie en direct verwante functies
- in principe geen nieuwbouw

En bij *Natuur en Groen*:

- niet bouwen, tenzij andere besluitvorming Rijk/Provincie.

Deze bepalingen in het Groenbeleidsplan zijn bekend bij de opstellers van het ontwerpbestemmingsplan blijkens hetgeen vermeld is in par. 3.7.1, wat de aangevoerde argumentatie voor het niet hoeven doorlopen van de Ladder van duurzame verstedelijking verder ontkracht.

A2. Wanneer Museumpark VONK* geldt als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zoals de HvAS meent, dan moet voorts de behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling en de locatiekeuze beargumenteerd worden.

De HvAS heeft geen zicht op de behoefte aan het initiatief, maar stelt wel vragen bij de locatiekeuze. De kernvraag van de Ladder is of het plan binnenstedelijk kan worden uitgevoerd? Deze vraag is door de HvAS en vele andere partijen in het overleg- en samenspraaktraject aan de orde gesteld. Terugkerende vragen waren:

- welke locaties zijn onderzocht?
- en om welke redenen zijn ze afgewezen?

Van het naar eigen zeggen verrichte haalbaarheidsonderzoek (het zogenoemde Locatie-onderzoek uitbreiding Eindhoven Museum/VONK* 2019) zijn nauwelijks meer dan de in voetnoot 2 vermelde argumenten openbaar gemaakt². Dit heeft de twijfel aangewakkerd of er:

- onderzoek naar alternatieve locaties wel is verricht; en/of
- hoe grondig dit is gebeurd.

Grondgedachte van de Ladder is dat een activiteit op meerdere locaties kan plaatsvinden en dat de planologisch meest juiste locatie moet worden gekozen. Dat gaat uit van de activiteit. Niet zelden, en dat vermoeden dringt zich ook op bij de locatiekeuze van Museumpark VONK*, wordt de bestemming bij de locatie gezocht. Dat VONK* ook ergens anders had gekund lijkt, gelet op de aangevoerde organisatorische en efficiency-voordelen van vestiging in GP, nauwelijks een serieus punt van overweging te zijn geweest.

De indruk is dat het streven naar een beter verdienmodel voor het huidige preHistorisch Dorp meer leidend was dan het vinden van een optimale locatie vanuit het oogpunt van synergie met verwante activiteiten en/of het bereik van beoogde doelgroepen. In dat verband wijzen we erop dat de presentatie van de collectie van Museum Kempenland - die onder beheer en verantwoordelijkheid valt van Eindhoven Museum - beter tot zijn recht zou komen op een goed bereikbare en passende binnenstedelijke locatie. Het bevreedde ons zeer dat een partij in de binnenstad, die de hosting hiervan wilde onderzoeken, onmiddellijk ontmoedigd werd stappen in deze richting te zetten.

A3. In de eerste versie van de Ladder was nog een derde stap opgenomen, namelijk of de beoogde locatie bereikbaar is met verschillende vervoermiddelen of dat deze 'passend ontsloten' kan worden gemaakt.

Dit is een gevoelig punt dat tevens vragen stelt over de locatiekeuze: de beoogde locatie is vooral goed te voet en met de fiets bereikbaar, maar matig met de auto, matig tot slecht met touringcars en vrachtauto's en niet of nauwelijks met het openbaar vervoer.

Bestudering van de toelichting in het Mobicom rapport (Bijlage 4 bij het ontwerpbestemmingsplan) leert dat dit in de toekomst niet beter zal worden. Er zal nooit een bushalte van het OV voor de

² Locatieoverwegingen. Uit: Nota Bestuurlijk (voor)overleg, pag. 10

Zo is gekeken naar het VDMA-terrein, Fellenoord, District E, Victoriaplein, Steentjeskerk en Strijp S. De onderzochte locaties bleken echter niet haalbaar. (...) Met gelijkblijvende cultuursubsidie, zoals het uitgangspunt is in de Cultuurbrief 2021-2024, bleek een locatie in het centrum niet haalbaar, met name omdat dan sprake is van dubbele exploitatiekosten (PreHistorisch Dorp in Genneper Parken en Eindhoven Museum in centrum). Uitbreiding van het huidige park leidt tot minder druk op de exploitatie dan bij nieuwbouw en/of een uitbreiding op een andere, losstaande (centrum)locatie. Daarnaast is een 'openluchtformule' en het (museum)parkachtige karakter in het centrum veel lastiger en kleven er veel onzekerheden naar de toekomst aan een huurcontract in het centrum. Bovendien biedt de locatie in Genneper Parken diverse andere voordelen, zoals gebruik maken van de aantrekkelijkheid van het (omliggende) landschap, profiteren van de bekendheid van het preHistorisch Dorp en een impuls geven aan het preHistorisch Dorp.

ingang van het terrein kunnen komen. Het adres is namelijk voor gemotoriseerd verkeer uitsluitend goed bereikbaar via de afrit van de zuidelijke rijbaan van de Boutenslaan.

(Zie rapport Mobicom, p. 25). Zie bijlage 1 over bereikbaarheid mbt Google Maps.

Nog moeilijker is de afvoerroute, die loopt vanaf het adres van de locatie over de Ventweg richting het kruispunt Boutenslaan – Aalsterweg, waar het verkeer geregeld wordt met verkeerslichten, die zijn afgesteld op het verkeersaanbod op de Boutenslaan, zodat bij drukte op die weg snel filevorming op de smalle ventweg zal optreden. Door de beperkte hoogte van het viaduct onder de Boutenslaan is alleen voor personenauto's een route over de Alberdingk Thijmlaan mogelijk. Zie Bijlage A over de bereikbaarheid vanuit het zuiden volgens Google Maps.

B. Veranderde bestemmingen in de Verbeelding.

De gepresenteerde Verbeelding in het Bestemmingsplan VONK contrasteert sterk met die in de (voorontwerp)bestemmingsplannen 2008 en 2019. De dubbelbestemmingen archeologie en cultuurhistorie zijn verdwenen wat deels ook geldt voor de bestemmingen Natuur 1 en Natuur 2. De argumentatie hiervoor is bedenkelijk.

De planontwikkelaars refereren in dit verband aan het RAAP onderzoek 3258, De groene zoom van Eindhoven, november 2017 (Bijlage 2 bij het ontwerp-bestemmingsplan).

Dit rapport heeft nog een voorlopige status maar wordt, zo verwachten de planontwikkelaars medio 2022 aan de raad voorgelegd. Daarop vooruitlopend betrekken ze het onderzoek al wel in hun cultuurlandschappelijke afwegingen (zie par. 5.3.2). Daaraan ontlene ze de informatie dat de ten zuiden van het plangebied gelegen Dahliatuin en de zone daaromheen een hoge tot zeer hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde heeft. Voor de planlocatie, iets verder noordelijk, zeg 30 tot 100 meter, zouden deze waarden geheel of nagenoeg verdwenen zijn en bebouwing zonder problemen mogelijk maken (zie Nota (bestuurlijk) vooroverleg p.8).

Dit is een misvatting omdat in werkelijkheid het historisch landschap de gehele groene wig omvat. Dat terreinen in het plangebied niet op de cultuurhistorische waardenkaart zijn opgenomen komt onder meer omdat het gebied aldaar is aangetast door functies die niet in het historisch landschap thuis horen (Baggerdepot en Heliport/Rijschool Leeuw). Het Groenbeleidsplan 2017 beoogt juist herstel van het landschap en het terugdringen van functies, die geen bijdrage leveren aan instandhouding van het gebied.

Wat ook opvalt is de selectieve raadpleging van het RAAP-onderzoek in deze. De onderzoekers betonen zich in paragraaf 5.2.1 juist kritisch over opdeling van nabijgelegen gebieden in postzegeltjes van hoge en lage waarden. In dit verband wordt opgemerkt:

'Alhoewel bij het 'opknippen' van het gemeentelijk grondgebied in landschapstypen en elementen de verleiding ontstaat om het gebied op objectniveau te benaderen, is de kwaliteit van het landschap het meest gebaat bij een gebiedsbenadering, waarbij zaken in hun onderling verband worden bekeken en het structuurniveau van belang is.(...) Dat betekent dus ook dat waar we spreken over het borgen van waarden in gebiedjes met een specifieke waarde, er altijd gekeken moet worden wat de invloed is van niet-geborgde gebieden in de directe omgeving. Het is voor de cultuurhistorische waarde in de omgeving niet positief als nieuwe ontwikkelingen in een gebied met lage waarde nog meer afbreuk doen aan de hoge waarde daaromheen' (RAAP 3258 De Groene zoom van Eindhoven, 2017, p. 109).

Om versnippering te voorkomen pleiten de onderzoekers voor betere planologische bescherming naar analogie van het predicaat beschermd stads- of dorpsgezicht.

'(...) ook Gennep, waar een bijzondere combinatie van cultuur-landschappelijke en bouwhistorische kwaliteiten in onderlinge samenhang bewaard is gebleven, een dergelijke status [toe te kennen]. Omdat het rijk in principe geen nieuwe gezichten meer aanwijst, is aanwijzing door de gemeente als gemeentelijk

monument de meest realistische optie. De Eindhovense verordening biedt daartoe wellicht een mogelijkheid, omdat als gemeentelijk monument 'een zaak of een terrein' kan worden aangewezen.

Maar, zo merken ze op, is het een politieke keuze of het cultuurhistorisch belang in het hele bestemmingsplan vlakdekkend een rol mag spelen in de gemeentelijke planologie of slechts in specifieke, geselecteerde deelgebieden (zie par 5.2.3 van het RAAP-rapport, p.117). En daarmee ligt de vraag bij de gemeenteraad.

De Henri van Abbestichting roept de raad op eerst RAAP 3258, De groene zoom van Eindhoven te bespreken en een beslissing te nemen over vragen als hierboven, voordat een besluit genomen wordt over Bestemmingsplan VONK.

C. Integrale effecten analyse Genneper Parken:

Sinds de vaststelling van de Structuurvisie Genneper Parken in 2004 tot en met de opdracht aan Royal HaskoningDHV, stuurt de gemeente Eindhoven op een integrale benadering van de ontwikkeling en toekomst van Genneper Parken. In tegenspraak hiermee wordt als het gaat om de milieueffecten van de ontwikkeling van Museumpark VONK* voor een postzegelbenadering gekozen in de vorm van een vrijwillige planMER (Zie Bijlage 6 bij het ontwerpbestemmingsplan). Dit knelt des te meer, omdat niet alleen VONK haar activiteiten opvoert en ca 80.000 meer bezoekers naar GP beoogt te brengen, maar ook diverse andere partijen in GP in de startblokken staan met het ontwikkelen c.q. uitbreiden van activiteiten en voorzieningen, meestal in combinatie met (reeds aanwezige) horeca.

In de directe nabijheid van VONK betreft dat de ontwikkeling van het Clarahotel en de uitbreiding van horeca bij de Genneperhoeve. Iets verder weg in Gennep Zuid betreft dat de uitbreiding van het Zwembad de Tongelreep, uitbreidingen bij de tennis- en de golfclub en bij het van der Valk Hotel. Allemaal beogen ze meer bezoekers te trekken, ondermeer door in aanvulling op de eigen activiteiten toegang te bieden tot de Genneper Parken, bijvoorbeeld in de vorm van rondleidingen zoals VONK van plan is of met een achterom vanuit het Clarahotel direct naar GP en omgekeerd.

Los van deze groei aan activiteiten genereert Genneper Parken als prachtig groengebied dichtbij het centrum van Eindhoven ook autonoom een groeiende stroom bezoekers. Aangewakkerd door de coronacrisis - en het daarmee samenhangend toegenomen hondenbezit - is deze groei de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. Deze toename zal naar verwachting niet stabiliseren, alleen al omdat Eindhoven een forse groei van inwoners voorziet, die meestal vanwege gebrek aan eigen groene buitenruimte, op zoek gaan naar de parken. Zie ondermeer: *Position Paper Genneper Parken, bron van vitaliteit*, 2019.

De HvAS en andere partijen spraken met regelmaat hun zorg uit over de belasting van deze voorziene groei van activiteiten en bezoekersaantallen voor planten en dieren in het gebied - los nog van de stikstof- en verdrogingsproblematiek die de Genneper Parken treft -.

Naast de verzoeken om een nulmeting voor het in beeld brengen van belasting en belastbaarheid, hebben de HvAS en andere belanghebbenden vanaf eind 2018 de gemeente verzocht om een integrale cumulatieve toetsing van de effecten van alle nieuwe plannen en groeiende bezoekersaantallen in het gebied uit te voeren. Hierop is procesmatig nog inhoudelijk door de gemeente gereageerd en ook het Inrichtingsplan Genneper Parken (2021) doet hierover geen uitspraken.

Op verzoek van Trefpunt Groen Eindhoven, die net als de HvAS vreest voor cumulatieve belasting van het gebied en kritisch is over de postzegelbenadering van het voorliggende

ontwerpbestemmingsplan Museumpark VONK*, heeft Royal HasKoningDHV advies uitgebracht over de opportuniteit van een M.E.R voor gehele Genneper Parken (2 juni 2022). Het advies is:

‘Het is aan te bevelen om voor de maatregelen zoals opgenomen in het inrichtingsplan Genneper Parken **één** m.e.r.-beoordeling op te stellen, zodat de milieueffecten hierin in samenhang beoordeeld worden. Op basis hiervan kunnen voor de diverse maatregelen vervolgens de vergunningen aangevraagd worden’.

De Henri van Abbestichting is van mening dat dit advies opgevolgd moet worden, voordat een beslissing wordt genomen over het ontwerpbestemmingsplan VONK*. Zo'n M.E.R-onderzoek moet volgens ons vooraf worden gedaan door een nulmeting van bezoekersaantallen, zodat deze in de belastbaarheidsanalyses van de M.E.R. kunnen worden meegenomen.

D. In- en samenspraak tijdens ontwikkeltraject Museumpark VONK*

De in- en samenspraak over de ontwikkeling van Museumpark VONK* vond plaats in de in 2007 opgerichte Klankbordgroep Genneper Parken. Hierin overleggen omwonenden en belanghebbenden met vertegenwoordigers van de gemeente en andere betrokkenen over beleid en initiatieven in de parken. De taak van de Klankbordgroep is volgens de door de Dienst Algemene en Publiekszaken opgestelde protocol:

‘[...] adviezen te verstrekken over zaken die een bestuurlijk besluit vergen met betrekking tot de plannen die bij de diensten DSOB, DMO, DAPZ en MDRE in behandeling zijn voor zover ze betrekking hebben op:

- Genneper Parken;
- wijzigingen in het eigendom, beheer of (her-)inrichting van het gebied;
- direct of indirect gevolgen hebben voor de openbare ruimte, cultuurhistorie, natuur en/of landschap;
- het door de diensten gezamenlijk te ontwikkelen Integraal Beheerplan voor de Genneper Parken en de jaarlijkse uitwerking daarvan’

Het doel volgens het protocol samen een gemeenschappelijk advies tot stand te brengen. Bij blijvende strijdigheid van standpunten diende dat als zodanig in het advies vermeld te worden, inclusief de motieven van de te onderscheiden partijen. De Klankbordgroep staat onder leiding van een gedelegeerd ambtenaar van de gemeente Eindhoven in zijn/haar functie van gebiedsmanager Genneper Parken.

De inspraak in de Klankbordgroep was lange tijd constructief. Zo zijn de plannen voor het zuidelijk deel van GP, over onder meer de hockey-accommodatie van Oranje Rood en het studentenbruggetje naar de sportvelden, door de medewerking van een aantal leden van de klankbordgroep tot stand gekomen.

In contrast hiermee verliep de in- en samenspraak in de klankbordgroep over het plan VONK* vrijwel vanaf het begin moeizaam. Dit zette zich geleidelijk om in argwaan, met name wat betreft de integriteit waarmee de inspraak werd gemanaged, zowel inhoudelijk als procesmatig. Dat begon met de presentatie van het concept *Position Paper Genneper Parken: bron van vitaliteit* (2019) dat in de Klankbordgroep kritisch werd ontvangen. Deze kritiek is verwoord in een door alle deelnemers aan de Klankbordgroep ondertekende brief aan de gemeenteraad. De afspraak was dat deze brief samen met de definitieve versie van het Position Paper aan de raad zou worden aangeboden. Achteraf bleek dat vergeten was de brief bij te voegen. Dit was het eerste signaal dat

kritiek niet welkom was. Later zijn hiervoor excuses aangeboden, maar pas toen het Position Paper al door de Raad was aangenomen en de eerste opening was gecreëerd voor vestiging van Museumpark VONK in Genneper Parken. Het bleek het begin van een traject van oplopende frustratie en irritatie, niet zelden uitmondend in achterdocht over de selectieve verslaglegging van vergaderingen, niet beantwoorde verzoeken om informatie, instellen van zogenoemd 'separaat beraad', conceptstukken die plots al als definitief voorstel voorgelegd werden aan de Raad etc. In Bijlage 14, pp. 12 en 13 bij het ontwerpbestemmingsplan stuurt de gemeente een overzicht van het aantal Klankbordgroep-bijeenkomsten over de planontwikkeling VONK* waaruit naar haar mening blijkt dat sprake is geweest van een zorgvuldig inspraakproces. Ten onrechte wordt daarin de indruk dat de HvAS daarin met dubbele tong zou hebben geacteerd. Onze inzet was echter van meet af aan duidelijk en is ook zo gecommuniceerd: in de Werkgroep VONK constructief op de inhoud, in de Klankbordgroep kritisch over vestiging in GP.

Het schematisch overzicht van overlegbijeenkomsten over VONK* zegt bovendien niets over de inhoud van de in- en samenspraak, die steeds meer de verdenking op zich laadde van vooringenomenheid van de gemeente, die in de persoon van de gebiedsmanager in zeer sterke mate het inspraakproces heeft gestuurd. Van een streven naar een gezamenlijk advies of van gemotiveerde en beargumenteerde standpunten in geval van strijdigheid tussen partijen, zoals het protocol voorschrijft, is in het hele traject weinig sprake geweest.

We zijn het met de gemeente eens dat inspraak niet hoeft te leiden tot algehele goedkeuring/ instemming of zoals de rechter overweegt: "niet is vereist dat met elkaar overeenstemming bereiken" (o.a. ECLI:NL:RVS:2017:1542). Zie Nota Bestuurlijk (voor)Overleg, pp 12.

Dit veronderstelt echter wel een integer en gelijkwaardig inspraaktraject. Daar heeft het ten enenmale aan ontbroken. Zie bijlage 3.

E. Onzorgvuldige definiëring van begrippen

In de toelichting worden begrippen beschreven, die niet in de regels worden gedefinieerd. Als begrippen niet gedefinieerd zijn, worden ze multi-interpretabel en daarmee niet te handhaven. Het Bestemmingsplan VONK bevat verschillende voorbeelden hiervan. Het risico is dat dit de weg opent naar ongewenste ontwikkelingen, die vanwege onduidelijke definiëring niet toetsbaar zijn en een eenmaal ingeslagen weg niet reversibel is. Zonder ons te willen bemoeien met de inhoudelijke kant van het museumconcept, willen we de raad waarschuwen dat ruime en/of onduidelijke begrenzingen deuren openzetten voor ongewenste ontwikkelingen die niet meer dicht kunnen. Liever te scherp aan de voorkant en later bijsturen, dan geen enkele sturing meer hebben.

Meer specifiek betreft dat definiëring en regels met betrekking tot begrippen als Museum en Museumpark. Het ontwerp bestemmingsplan heeft de naam: Bestemmingsplan Buitengebied (Museumpark VONK*). In artikel 1 Begripsbepalingen is het begrip "Museum" niet opgenomen noch het begrip "Museumpark" en ook niet het begrip "Park".

Andere voorbeelden diffuse regels:

Bouwregels: bouwwerken geen gebouwen zijnde.

Binnen het M deel van het plan en grote delen van het groen is het mogelijk om allerlei bouwwerken op te richten waarbij is aangegeven dat van de aangegeven maatvoering van zowel gebouwen als bouwwerken afgeweken kan/mag worden. Denk hierbij aan onbeperkte

schuilvoorzieningen en entreegebouwen. Dit nog naast de bouwvoorzieningen voor duurzame energie.

Het is niet aanvaardbaar dat kunstwerken en kunstobjecten zonder restricties anders dan wat betreft hoogte en oppervlakte overal op de voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden mogen worden gebouwd.

Verder is de regel onduidelijk en mogelijk innerlijk tegenstrijdig.

Eenzijds wordt gesproken over “een vergroting toe te staan van de maximum oppervlakte “bedrijfs”bebouwing, terwijl anderzijds de eis wordt gesteld dat “overtollige” bebouwing moet worden gesloopt.

Allereerst vragen wij ons af voor welk bedrijf een groter gebouw zou moeten worden gebouwd.

Ten tweede is onduidelijk waarom een bebouwingsoppervlak moet worden vergroot, als sprake is van te grote (overtollige) bebouwing.

In de toelichting worden begrippen als “laaghoutopstanden”, “struweelhaag”, “ondoordringbaar struweel”, “heg”, “houtkant” en “bosrand” genoemd. Hiermee geeft het museum aan wat er gebeurt met het groen. In de regels wordt gesproken over houtopstand wat aansluit bij de gemeentelijke bomenverordening (2021).

Wat en hoe groen wordt ingevuld is niet duidelijk. Dit ontwerp bestemmingsplan creëert zo bewust een compleet een niet handhaafbaar carte blanche voor wat betreft het Groen.

Evenement bedoeld in de APV is een breed begrip en sluit zo niet aan bij de eerdere afspraken over evenementen binnen GP of hebben die eenzelfde waarde als de eerder gesloten en niet gehandhaafde convenanten?

Begrippen als “ondersteunende horeca”, “Specifieke vorm van Horeca”, “openbare horeca”, “café” en “restaurant” worden in de regels niet beschreven zodat ook hier ‘alles’ mogelijk is.

Hoewel genoemd, wordt in de legenda niet echt helder waar D rijstrook ook parkeerbos, E het boomkruinpad en F het theater precies komen. Dit nog los van de plekken voor de VONKEN en kunstwerken.

Afsluitend

Er zijn zeker positieve elementen in het ontwerp bestemmingsplan te lezen. Het vertrek van de verkeersschool en de vergroening van het overblijvend terrein behoren daartoe, evenals enkele ontwikkelingen, die de kwaliteit van de Gennepse Parken versterken. Die verbeteringen op onderdelen kunnen echter de aantasting van het geheel niet verhullen.

Wij roepen uw raad op, dit plan af te wijzen en te bevorderen dat Gennepse Parken verder ontwikkeld wordt conform eerder vastgesteld beleid, en daarnaast om voor museum VONK een geschiktere locatie te vinden, die past bij het doel en de ambities van VONK en de stad.

BIJLAGE A: Bereikbaarheid van Museumpark VONK met vanuit het zuiden volgens Google Maps

Deze route bevat wegen voor beperkt verkeer of privéwegen.

Floraplein Eindhoven

Volg de Floraplein en Floralaan West naar de Leenderweg

1. Rijd naar het westen, richting de Floralaan West
2. Sla rechtsaf om op het Floraplein te blijven
3. Sla rechtsaf naar de Floralaan West
4. Neem op de rotonde de 3e afslag naar de Leenderweg

Ga verder op de **Leenderweg**.

5. Sla linksaf naar de Leostraat
6. Weg vervolgen naar de Boutenslaan
7. **Keer om bij de Gestelsestraat** Rij naar je bestemming
8. Flauwe bocht naar rechts
9. Sla rechtsaf **Weg voor beperkt verkeer**

Je vindt je bestemming links Eindhoven Museum Boutenslaan 161 B, 5644 TV Eindhoven